

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

*“Формування професійно-педагогічної
спрямованості майбутніх викладачів
іноземних мов в процесі магістерської
підготовки”*

Виконав: здобувач 2 курсу, групи ОПН-21м
Спеціальності 011 “Освітні, педагогічні
науки”

Веретельников П.В.

Керівник: Сапожников С. В.,
д. пед. наук, професор

м. Дніпро
2023

АННОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
Веретельникова Павла Васильовича
на тему:

«Формування професійно-педагогічної спрямованості майбутніх викладачів іноземних мов в процесі магістерської підготовки»

Проведене дослідження здобувача 2-го курсу, спеціальності «Освітні педагогічні науки» (у форматі Магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м.Дніпро, кафедра інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячене проблемі формування професійно-педагогічної спрямованості майбутніх викладачів іноземних мов

Аналіз вітчизняної та зарубіжної теорії та практики вищої школи дозволив уточнити визначення «професійно-педагогічна спрямованість», виділити її сутність, структуру та функції, які у різні періоди розвитку педагогічної науки трансформувалися та набували різних характеристик.

Результати теоретичного аналізу дозволили визначити специфіку щодо підготовки магістрів у галузі іноземної мови. У роботі визначено, що професійно-педагогічна спрямованість майбутніх викладачів іноземної мови відображає сутність, характер та ціннісно-функціональний аспект професійно-педагогічної підготовки випускників університету, діяльність яких характеризується універсальною освіченістю, фундаментальністю, науково-дослідною та гуманітарною спрямованістю. Структура професійно-педагогічної спрямованості, як системного психолого-педагогічного феномену, включає такі взаємопов'язані та взаємозумовлені складові: особистісні та професійні цілі, мотиви, потреби, інтереси, цінності, ціннісні орієнтації та відношення особистості до самого себе та навколишньої дійсності. Вона може бути представлена у вигляді деякої цілісної сукупності компонентів, що постійно розвиваються: когнітивний, мотиваційно-ціннісний і рефлексивно-діяльнісний.

Дослідження досвіду вітчизняних та зарубіжних фахівців, аналіз наукової літератури з проблеми, а також аналіз психолого-педагогічних та методичних

аспектів роботи дозволив визначити специфічні особливості професійно-педагогічної підготовки магістрів як складової вищої освіти.

У кваліфікаційній роботі магістра презентовано певний комплекс змістовних та процесуальних педагогічних умов, що сприяють оптимізації формування професійно-педагогічної спрямованості майбутніх викладачів іноземної філології закладів вищої освіти на кожному з етапів їхнього навчання. Обґрунтування педагогічних умов включало чотири основні аспекти: сучасні вимоги до магістрів; протиріччя, що складаються з об'єктивних причин, типових для підготовки викладачів іноземної мови; специфіку викладання циклу психолого-педагогічних дисциплін у ЗВО; особливості організації педагогічного процесу, зорієнтовані досягнення максимального результату навчальної діяльності. Новизна виділених педагогічних умов у тому, що де вони використовувалися раніше для певного нами предмета дослідження та розглядалися у взаємозв'язку та взаємодії.

На основі запропонованих педагогічних умов розроблено методичку формування професійно-педагогічної спрямованості магістрів – майбутніх викладачів іноземних мов.

Ключові слова: заклад вищої освіти, викладачі іноземних мов, підготовка магістрів.

SUMMARY

Master's thesis

Pavlo Vasyliovych Veretelnykov

Topic:

"Formation of the Professional and Pedagogical Orientation for Future Foreign Language Teachers in the Process of Master's Training"

This research, conducted by a 2nd-year student majoring in Educational Pedagogical Sciences (at the Master's level) (Alfred Nobel University, Dnipro, Department of Innovative Technologies in Pedagogy, Psychology and Social Work) is devoted to the issue of forming a professional and pedagogical orientation for future foreign language teachers.

An analysis of domestic and foreign theory and practice in higher education informed a definition of a "professional-pedagogical orientation". The analysis highlights the essence of this orientation, as well as its structure and functions, which in different periods of the development of pedagogical science were transformed and acquired different characteristics.

The results of the theoretical analysis made it possible to determine the specific features of Master's training in the field of foreign languages. The work determined that the professional-pedagogical orientation of future foreign language teachers reflects the essence, nature and value-functional aspect of the professional-pedagogical training for university graduates, whose activities are characterized by universal education, fundamentals, as well as both scientific research and humanitarian based focuses. The structure of the professional-pedagogical orientation as a systemic psychological-pedagogical phenomenon includes the following interconnected and mutually determined components: personal and professional goals, motives, needs, interests, values, value orientations, as well as the individual's attitude towards himself and the surrounding environment. It can be presented in the form of an integral set of components that are constantly developing: cognitive, motivational-value and reflective-active components.

A study of the experience of domestic and foreign specialists, an analysis of scientific literature on the problem, as well as an analysis of psychological-pedagogical and methodical aspects of the work helped outline the specific features of the professional-pedagogical training of Master's students as a component of higher education.

This thesis presents a set of substantive and procedural pedagogical conditions that contribute to an optimal formation of a professional and pedagogical orientation for future foreign language teachers in higher education institutions at each level of education. The substantiation of pedagogical conditions included four main aspects: modern requirements for Master's degrees; contradictions resulting from causes typical to the training of foreign language teachers; the specifics of teaching the cycle of psychological and pedagogical disciplines in higher education institutions; characteristics of the process of organizing pedagogy, and directed achievement of the best possible result in educational activity. The novelty of the selected pedagogical conditions is that they were used in previous research done by us, and were thus considered and reapplied in a novel context.

On the basis of the proposed pedagogical conditions, a methodology for the formation of a professional and pedagogical orientation for Master's students – future teachers of foreign languages – has been developed.

Keywords: higher education institution, foreign language teachers, master's training.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	15
1.1 Теорія та практика університетської педагогічної освіти майбутніх викладачів іноземних мов.....	15
1.2 Концепції та підходи до підготовки викладачів іноземної мови у вишах України.....	19
1.3 Професійно-педагогічна спрямованість особистості майбутнього спеціаліста: системна характеристика основних компонентів	27
Висновки до першого розділу.....	38
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	41
2.1. Педагогічні умови формування професійно-педагогічної спрямованості майбутніх викладачів іноземної мови в умовах магістерської підготовки.....	41
2.2 Методика формування професійно-педагогічної спрямованості магістрів- майбутніх викладачів іноземної мови.....	50
2.3 Аналіз результатів педагогічного експерименту щодо формування професійно-педагогічної спрямованості магістрів – майбутніх викладачів іноземної мови.....	80
Висновки до другого розділу.....	93
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	99